

An illustration of a brown fox with large ears and a bushy tail, looking towards the left. In the background, a small grey hedgehog is visible near a tree trunk. The scene is set in a desert with sandy ground and a few green plants with pink flowers.

CONTES AMB VALORS

3 El xacal i l'eriçó

Conte que prové del Sàhara

Autoria del treball: Immaculada Burgués
Núria Font
Núria Alart
Mònica Valverde

Il·lustracions: Roser Rojas

Lahara era una femella d'eriçó que vivia al desert amb la seva família. Tenia un terreny molt fèrtil que conreava amb gran cura i afecte. Però un dia va passar per allà Mohamed, el xacal, que volent abusar d'ella va cridar:

- Deixa d'explotar les meves terres, eriçó!

I el pobre animal, en veure la superioritat física del xacal, va respondre amb por:

- Això no és cert, aquestes terres són meves, les vaig heretar dels meus pares i si em segueixes molestant avisaré el jutge.

El xacal va riure sorollosament, ja que amb els seus grans ullals, ni tan sols el jutge temia...

Després va voler enganyar Lahara dient-li:

- Bé, estimada amiga, siguem justos. Et permetré conrear l'horta en pau si compartim la collita.

Lahara, preocupada per la gran quantitat d'aliment que podia consumir el xacal, va pensar ràpidament en una estratagema per no quedar-se sense menjar, i li va respondre:

- D'acord Mohamed, aquest any tot el que creixi sota terra serà teu, i el que creixi per sobre serà meu.

- D'acord! - va dir el xacal, convençut que havia aconseguit un munt de menjar gratuïtament i sense esforç.

Aquella temporada, Lahara cultivà pomes i taronges. En arribar Mohamed a recollir la seva part (tal i com havien acordat), va veure que l'eriçó havia recol·lectat tots els fruits, ja que era el que creixia sobre la superfície de la terra. Quan el xacal es va posar a furgar, només va trobar les arrels dels arbres, i molt enfadat li va dir a l'eriçó:

- D'acord Lahara, quan arribi la propera collita serà a l'inrevés: jo m'emportaré el que creixi a la superfície, i per a tu quedarà el que estigui sota terra.

Però l'erichó, que sabia molt més d'agricultura que Mohamed, aquell any va sembrar patates.

Quan va arribar l'època de la col·lecta, el xacal va agafar totes les fulles que hi havia a la superfície, les va guardar en un enorme sac i va sortir corrents a tota velocitat, convençut que aquesta vegada havia guanyat.

Lahara, que havia vist l'escena amagada darrere una pedra, en veure com fugia Mohamed es va posar a saltar d'alegria i va demanar ajuda a tota la seva família per recollir les patates. Aquell any la collita va ser especialment bona, i l'eriçó va repartir cistells de patates entre tots els seus veïns.

El xacal en adonar-se que, per dues vegades, l'engany li havia sortit malament, es va sentir tan avergonyit que mai més va tornar a molestar els altres animals, encara que fossin molt més febles que ell.

ACTIVITATS

1. ABANS DE LA LECTURA

1.1. Busquem imatges de xacals i d'eriçons i ens fixem en el seu aspecte físic.

1.2. Els protagonistes de la faula són aquests dos animals. Un ens el presenten com un animal astut i intel·ligent; i l'altre com un explotador però una mica ingenu (que es deixa enganyar). Et pots imaginar quin paper farà cadascú?

1,3, Coneixes altres faules en què hi surti algun d'aquests dos animals? Quines?

1,4, Per què a moltes faules els protagonistes són animals? Fem hipòtesis.

2. DESPRÉS DE LA LECTURA

2,1, Físicament, ja hem vist com eren els dos animals, però podries explicar quelcom del seu caràcter i del seu comportament?

2,2, Diem que l'eriçó era un animal astut. La paraula astut és un adjectiu. Amb l'ajuda del diccionari busca adjectius referents als dos animals.

XACAL:

ERIÇÓ:

ACTIVITATS

2.3. Per parelles, adopteu el paper d'un dels dos animals i discutiu el vostre comportament dins la història. Imagineu un desenvolupament i un final diferents. Expliqueu-lo als companys.

2.4. Escriviu la història que us hagi semblat més positiva de totes les que han sortit a l'aula. (Seria possible que els dos animals hi sortissin guanyant?).

2.5. Qui sembla que hi entén més de cultivar la terra, l'eriçó o el xacal? Sabíeu que hi ha hortalisses i verdures que es cultiven damunt de la terra penjades i altres sota terra?

2.6. Què en saps del procés de l'hort? Aquí trobareu una escola que en sap força d'agricultura, i en podreu aprendre molt veient com treballen (El nostre hort: <http://blocs.xtec.cat/hortrocabrana/>).

2.7. Coneixes els dos tipus d'agricultura principal: l'agricultura de regadiu i la de secà? En aquesta web, hi trobaràs coses per aprendre una dita d'aquests dos tipus de cultiu, i també eines per pintar: **CLICA AQUÍ**

2.8. Escriu el nom de diferents plats que es puguin fer amb les hortalisses següents: patata, tomàquet, enciam, pebrot i ceba.

Per exemple: Escalivada d'albergínia i pebrot.

Ara, explica la recepta d'un plat i dibuixa'l.

ACTIVITATS

2.9. Escriu, en cada cas, la part de la planta que ens mengem, i dibuixa-la:

	Arrels	Bulbs	Fulles	Flors	Fruits	Llavors
Ceba						
Enciam						
Carxofa						
Patata						
Col-i-flor						
Tomàquet						
Mongeta						
Pastanaga						

ACTIVITATS

2.10. Hi ha animals perjudicials i animals beneficiosos per les plantes. Llegeix i explica per què:

El cuc a terra, amb les seves
galeries, aireja la terra i
facilita la circulació de l'aigua.
L'escarabat de la patata
s'alimenta de les fulles de la patata.

2.11. Podeu mirar i escoltar com canten aquests nens i nenes la cançó:

Cançó: Calendari de tardor

**Setembre que ens portes de nou la tardor:
tu deixes els boscos pel brau caçador!
Collim bones pomes que tu has madurat;
hem fet la verema i el camp hem llaurat!**

**Octubre que daures el bosc que era verd,
el cup i la bóta de vi ens has omplert;
t'endús l'oreneta molt lluny, cel enllà,
però a l'hort la magrana tu has fet coronar!**

**Novembre que plores tot regant els camps,
bolets i castanyes duus a xics i grans;
el dia s'escuça se'n va Sant Martí,
les fulles ja cauen el fred ja és aquí!**

**Desembre que arribes amb Sant Nicolau,
la neu que tu portes fa el cim més suau;
l'anyada s'acaba, t'endús la tardor,
però amb tu torna sempre el Nadal del Senyor!**

ACTIVITATS

3. ACTIVITATS DE DEBAT

3.1. L'eriçó vivia feliç al desert treballant la seva horta quan un bon dia arriba el xacal que, volent-li treure les terres, l'obliga a cultivar per a ell. Com veieu el fet de que l'eriçó es defensi i lluiti pel que és seu?

3.2. El xacal diu que compartir la collita és just. Veieu just que només treballi l'eriçó, i que després hagi de compartir la collita?

3.3. Coaccionar amb la superioritat física és ètic?